

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne potit-vrata 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje tiskarstvi. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 2 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 18. januarja. Oficijalno. Pri Šibki so Rusi ujeli 32.000 Turkov, 93 kanonov, 10 zastav.

Turki so zapustili Kotel, Starojeko, Slivno in se združujejo v Jambolji, mej potoma vse živežne zakladbe pozigajoči.

Rusi marširajo nezadržljivo naprej, povsod sovražnike pred soboj goneči.

Rusi so vzeli železnične šine proč na progi Jambolj-Filipopolj, zaseli so železnično stacijo Trnovo, od koder je v pravem paničnem strahu zbežalo 300 nizamov in 5000 oboroženih turških prebivalcev, zapustivši 6 kanonov.

Ko so Turke preganjali, dohiteli so Rusi tri transporte in priplenili 200 vóz, 1000 glav goveje živine in 300 ovac.

Sulejman je baje v Filipoplji in je ukazal vse požigati in uničevati za soboj.

Veliki knez Nikolaj je dobil telegram od Reouf-paše, ki naznanja, da prideta Server-paša in Namik-paša v ruski glavni stan kot polnomočnika Turčije. Pričakuje se 17. ali 18. januarja.

London 18. januarja. V zgórenjej angleške zbornici je lord Granville grajal govor ministra lorda Beaconsfielda, ki je bil govorjen 9. novembra, ker je ta govor vzbudil misel, da je prevzela Anglija oboroženo nevtrality. Dalje lord Granville naglašja, da je Rusija izrekla in zagotovila, do katere točke hoče ona iti. — S tem, da se je angleški parlament izredno prej sklical, vzbudil se je čut negotovosti ali nevarnosti. —

Minister Beaconsfield odgovarja in kaže na izpremenjene vojne razmere in na to, da je porta za mir prosila. Politika angleške vlade nij bila nikoli omahljiva. Ona je zmirom imela nevtrality za svojo dolžnost, dokler interesi Angleške ne bodo v nevarnosti. Tudi Andrassy je izjavil v oficijalneji noti, da je Avstrija le pogojno nevtralna. Angleška nij osamljena. Vlada bode imela vpliv, da se doseže trajni mir, vendar za brambo državnih pravic bode vedno zopet na parlament sklicevala se.

Vojvoda Argyl reče, da se vlada ogiblje razjasniti politiko svojo.

Lord Salisbury protestira, da bi se bilo s tem, ker je parlament pred časom sklican, od angleške strani dajalo kako podpihovanje Turčiji, naj se dalje vojskuje. Turčija nema od Anglije nobene pomoči pričakovati, čeravno je mogoče, da bode morala Anglija svoje lastne interese braniti. V minister-

stvu nij nobenega različka v mnenjih. Salisbury vé, da se vojni valovi bližajo prav zaznamovanim interesom Anglije. Zato vlada vprašanje stavi, ali jej zbornica zaupa ali ne.

Zgórenja zbornica je sprejela adresno, in je odložila svoje seje.

Budapešt 18. jan. Miletić je bil včeraj zarad veleizdaje obsojen na pet let ječe.

Praga 18. jan. Mej Skrejšovskim in mej zastopnikom konsorcija „Politike“, mestnim svetovalcem Thürhier-om, se je bil vnel po noči v tiskarni „Politike“ prepir zarad članka proti Riegru; potem je bil Thürhier z družega nadstropja vržen (ali padel) in teško ranjen najden. Skrejšovski je pred sodnijsko komisijo izjavil, da je Thürhier v pijanosti doli padel.

London 17. januarja. Denes se je angleški parlament odprl. Prestolni govor upa, koraki porte in koraki Anglije nasproti Rusiji bodo do mirne rešitve vodili, katero bode Anglija podpirala. Dozdaj nij nobeden vojujočih žalil ali škodoval britanske nevtrality. Dokler bode ta neoskrunjena, ne bode se spremenilo zadržanje Angleške. Prestolni govor pa priznava, da je mogoče, da se bode vojska podaljšala in bode kak nenadejan dogodek previdnosti terjal, v tem slučaju bode parlament sredstev dovolil.

Belgrad 16. januarja. Srbska vojska, ki je bila pod Nišem, maršira v Prizren, ker knez želi, da se stara Srbija posede, predno pride do sklepanja miru. Polkovnik Orešković je zasel Kumarovo, oddel Horvatičev operira z Gurkom proti Adrianopolju. Polkovnik Benitzki je Kuršumlje zopet vzel in 3000 mustehafizov ujel. — Denes se je še tretji milični razred mobiliziral.

Vojska.

Iz denšnjega našega telegrama peterburskega je razvidno, da so Rusi pri Šibki veliko večjo turško vojsko ujeli nego se je na prvi mah sodilo, pa da zdaj neustavljivo prodirajo naprej, pred soboj podeči turškega vraga.

Iz Soluna se piše v „Pr.“ V Ueskübu je zdaj nekaj tisoč baši-bozukov iz Albanije, kateri so namenjeni proti Srbom, ali si uže tu na potu vsakovrstna nasilja dovoljujejo. Na javnej cesti ljudi ropajo in s silo v hiše vdirajo. Premožne hiše so bile opljene, žene in device oskrunjene. Oblastnije so nezmožne proti tem divjakom kaj storiti. Nihče si ne upa na trg.

Kako ocenjuje vnanji list Andrassyjevo politiko.

Z Dunaja 15. jan. [Izv. dop.]

Za novo leto dobil je letos naš minister vnanjih zadev, grof Andrassy, red zlatega ovna. Tako odlikovanje je precej redko in naši raznovrstni ustavoverni listi nijso si mogli tolmačiti dogodek velepomennjiv v tako resnem času. In redko odlikovanje ima vsakako svoje globoke uzroke, dotikajoče se gotovo vedenja našega ministra vnanjih zadev v vzhodnem vprašanji. Grof Andrassy ima baje mnogo zaslug, da je Avstrija napram vojevitim izjavam in zahtevanju avstrijskih turkoljubov, osobito Magjarov, ostala nevtralna. Magjarov zahtevanje, oborožiti Avstrijo in postaviti jo na stran Turčije, naj bi se za slednjo bojevala, razbilo se je na „trdovratnem“ Andrassyju in Avstrija je bila rešena krvoprolitja za idejo magjarsko-turško.

Slavjanski politikarji seveda drugače sodijo vrednost Andrassyjevega genija v zadevah orijentalne politike. Vsi slavjansko misleči politikarji pisali so, da je naš cesarski dvor proti težnjam turkoljubov in kolikokrat se je trdilo v slavjanskih listih, da bode Andrassy moral odstopiti od svojega mesta, ako ne vodi avstrijske politike v vzhodnem vprašanji v smislu politike dvorne, Rusiji prijazne stranke. In videlo se je, ka je Andrassy odpovedal se magjarskemu šovinizmu, da mu je dvorna rusoljubna politika bila uzor za ravnanje v orijentalnem vprašanji. Jedina njegova zasluga je torej abdiciranje magjarskih šovinstov idejam in zasledovanje politike, ki jo je narekovala dvorna stranka. Andrassy je vrgel Magjara raz sebe, in raje trpel britko očitiranje nekdanjih svojih magjarskih pajdašev, nego biti nerabljev za avstrijsk interes, ki terja, da je za obstanek Avstrije najnujnejša potreba, da naša država hodi po poti Slovanom ne protivne politike. In za to spreobrnjenje, za to rabljivost in podanost dvorne stranki, dobil je red zlatega ovna. Da bi pak ne bil iz lastne inicijative našel pota prave politike v orijentalnih zadevah, o tem je preverjen vsak misleč politik. Nikdar se Andrassyju ne bode štelo v zaslugo, da je Avstrija v rusko-turškem boji na korist Rusije držala se nevtrality; nikdo ne bode Andrassyju pripisoval, da je on z lastnim svojim umom, z mogočno svojo roko pripomogel, da so obsedeli turkoljubni kričarji na kleju, ki so ga Slavjanom kuhali magjarski kričarji in drugo turkoljubno prisadstvo, da je Avstrija bila obvarovana brezkončnih zmešnjav, ki bi bile lahko nastale, ako bi bilo obveljalo turkoljubno klicanje na pomoč Turčiji.

Zanimiva je v tem smislu izjava nemške „Augsburger Allgemeine Zeitung“, ki jo je

prinesla v članku pod naslovom „Jahresrevue“, ki s krepkimi potezami slika Andrassyja, kot politikarja v vzhodnem vprašanju. Tu vam podam imenovani članek v odlomku, kot sledi:

„Nikdo nij položenja stvari manj nadvladal, kot minister največje in najbolj interesirane Turčiji sosedne države; nikdo nij manj uplival, kot grof Andrassy. Pri vseh pripravah k preudarjenemu razdrobljenju Turčije zelo delaven, kakor o trgovinski pogodbi z Rumunsko, (ki je po tem dogodjaju postala de facto neodvisna), pri mediatiziranju Turčije po reformnih protokolih — vendar nij nikdar znal za skrivnost, kadar je šlo za pravo delovanje. Do tija, ko je počela se vojska, bila je vedno njegova beseda: „mir je gotov“, mej tem, ko so v Peterburgu hoteli baš nasprotno, mej tem, ko so v Berlinu znali za naopako. Grof Andrassy bil je vedno v zmoti, ker se je vedno pustil varati, in glavna njegova briga bila je ta, nepričakovano nastalo istinitost spraviti v sklad s prejšnjim svojim izrekom. Decembra meseca 1876. leta nij hotel prehoda ruskih armad v Bulgarijo, in Bulgarija postala je torišče najljutejšega boja, ki se bode skoro končal s popolno njeno neodvisnostjo. On nij hotel, da bi nastale nove države na vzhodni strani njegovega cesarstva, ki bodo v bodočnosti pripravljene za vsako koalicio, za vsako kooperacijo, ki bode dvoje narodnih vprašanj vedno imela rešiti. Mej tem namreč, ko Črna gora in Srbija trobijo v slovansk rog ter v nemajo slovansk ogenj, vela bode rumunska sapa sèm čez Karpate. Grof Andrassy napravil je sijajno karijero; „in effigie“ na smrt obsojen, po amnestiji vrnil se v domovino, prvi minister ogerske krone, od vladarja ljubljani radi svojega prostega, kavalirskega vedenja, v nasprotju lesenosti propale aristo-birokracije, slednjič minister cesarskega dvora in vnanjih zadev dvojnate države, mej tem, ko je njegova magjarska stranka v domovini propala. On, ki je tako prikrit bil pred cislejtanskim delegacijskim odborom, ki je, skoro da razgaljivo, zanikal vsako pozitivno izjavo, bil je dosti odkritosrčen, da je izjavil Magjarom: „Vojno morete še sedaj početi z Rusijo in sicer pod boljšimi šancami, nego prej: ali svoje roke bi ne podal k temu podjetju —“ Mesto torej, da bi, izprevidši avstrijsko slabost, potrebo naslonitve na obe severni državi izpoznal, skuša baš iz te slabosti Andrassy jakost svojega sklepa motivirati, izgovarja in prilastuje si kot veliko čast, delovati v smislu ruske politike. Srečen grof, a nesrečen diplomat, dobil je za novo leto 1878 od svojega vladarja red „zlatega ovna“. Avstriji ohranil se je mir, in da bi bil Andrassy to omogočil, ne glede na nečloveška zverstva na balkanskam poluotoku in ne glede na avstrijske finance, bilo bi to gotovo samo na sebi vredno največjega odlikovanja. Ali starogrški mythos nikakor ne pripoveda, da je Jazon „zlatega ovna“ dobil sedeč doma za pečjo. Moral je podjetni najopasnejši boj s tisoč grozotami, moral je ladije in lastno svoje življenje vedno izpostaviti, predenj je priboril si cenjeni plen. V Kolhijo potujejo sedaj drugi „pustolovci“, ki se smejo sklicavati na dejanja, ako slednjič ostrižejo ovna v Batumu ali Trapezuntu, kakor je to J. F. Fallmerayer težkim pythičkim srcem prorokoval. Istinita Jazon igra Rusija, mej tem, ko se Andrassy zadovoljuje samo s podobo, z dekoracijo.“

O premirji.

Turčija je prosila pri Rusiji premirja. Dva turška dostojanstvenika sta potovala za to v ruski glavni stan. A ruski listi tej zadevi ne pripisujejo velike važnosti in si ne obetajo uspeha. Oni tako govoré o reči:

Turčija ne želi trajnega miru, temuč le vojnega premirja na šest tednov, to je do marca meseca. Mej tem časom naj bi Rusi ostali, kjer so zdaj, naj bi pustili Erzerum obskrbeti in Turkom oddahniti in okrepiti se. Za to ceno obetajo le, da bodo, kadar bode premirje skleneno, razgovore začeli o miru. Ali vpraša se, ali so uže turške nade, ohraniti celokupnost svoje države ali dobiti angleško pomoč, dovolj razbite? Ali si upajo sultan in njegovi ministri nasproti softam, druhali v Carigradu in parlamentu mir sklepati? Ali sme sploh Rusija besedi turških državnikov kaj zaupati, verjeti, ko vendar ve, da tam eden podere, kar je drug zidal, eden oporeče, kar je drug obljubil? Nihče ne more iskreno reči da, in s tem je položaj jasen.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. januarja.

V *Hrvatskem* saboru so govorili dalje Miškatovič, Kotur in Derenčin za proračun in za vlado. Včeraj je imel poročevalec besedo.

Vnanje države.

Angleški parlament se je včeraj odprl. To je v vnanjej politiki najvažnejši prihodek. Glej spredaj telegrame.

Iz *Carigrada* brzojavljajo, da porta neče slišati, da bi tudi Adrijanopolj novej Bulgariji odstopila. Turki so še premalo tepeni.

O *italijanskem* novem kralji Humbertu se govori, da, kakor je prijatelj Prusije, tako je neprijatelj Avstrije. To pa so za zdaj še ugibanja. Dogodki bodo istino pokazali.

Jutri bode italijanski kralj Humbert na ustavo prisegal v parlamentu. — Do 16. je prišlo 130.000 tujcev v Rim, pogreba udeležit se. 400 študentov pride iz Turina, 200 iz Pise, isto toliko iz Neapolja.

Bismark je bolan, da ne pride nič iz sobe in le malo iz postelje.

Dopisi.

Iz Šoštanja 15. januarja [Izviren dopis.] Posojilnica naša je imela 12. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem so zbrani zadružniki potrdili račun za preteklo leto 1877. razdelili čisti dobiček in volili ravnateljstvo in nadzorništvo. Posojilnica je tudi v preteklem 4. letu svojega poslovanja prav uspešno delala, kar kažejo računi, iz katerih posnemamo sledeče številke. Pregled poslovanja kaže prihoda: gotovine 31. decembra 1876 3133 gld. 51 kr., priklada za rezervni fond 3729 gld. 96 kr., vplačani zadružni deleži 200 gld., dividende 357 gld., vrnena posojila 213.326 gld. 12 kr., obresti 7933 gld. 87 kr., posojila 54.100 gld., vrnene obresti 7 gld., hranilnične vloge 43.609 gld. 71 kr., provizije 14 gld. 24 kr., prehodna plačila 117 gld. 81 kr., konto za razna plačila 47 gld. 82 kr., skupaj 326.477 gld. 4 kr.; razhod: izplačani zadružni deleži 200 gld., inventar 2 gld. 50 kr., dividende 342 gld., posojila strankam 227.707 gld. 28 kr., vrnene obresti 121 gld. 37 kr., vrnena posojila 51.500 gld., obresti za posojila 1533 gld. 58 kr., izplačane hranilnične vloge 36.791 gld. 75 kr., obresti zanje 2025 gld. 5 kr., upravni stroški 1183 gld. 66 kr., davki in pristojbine 764 gld. 83 kr., gotovina 31. de-

cembra 1877 4305 gld. 2 kr., skupaj 326.477 gld. 4 kr. Tedaj je celi denarni promet leta 1877 znašal 652.954 gld. 8 kr. Iz konta za izgubo in dobiček je razvidno, da je posojilnica imela 827 gld. 38 kr. dobička. Bilanica kaže v aktivih: gotovina 31. decembra 1877 4305 gld. 2 kr., posojila 455 strankam 71.979 gld. 59 kr., dolžne obresti 257 gld. 86 kr., naprej plačane obresti 306 gld. 30 kr., kreditna kavcija 600 gld., obresti zanje 24 gld., inventar 309 gld. 48 kr., skupaj 77.782 gld. 25 kr.; v pasivih: zadružni deleži 5500 gld., hranilnične vloge 38.187 gld. 74 kr., 31. decembra 1876 kapitalizovane obresti 970 gld. 21 kr., posojila 21.000 gld., naprej vzdignene obresti 810 gld. 80 kr., nevzdignene dividende 15 gld., 6% obresti za zadružne deleže 318 gld., rezervni fond 6393 gld. 21 kr., obresti zanjga 383 gld. 58 kr., priklada k rezervnemu fondu 3371 gld. 80 kr., različno 4 gld. 53 kr., čisti dobiček 827 gld. 38 kr., skupaj 77.782 gld. 25 kr. Občni zbor sklene, da se od čistega dobička daruje 100 gld. šoštanjškemu trgu za fond, iz katerega se ima studenčna voda v trg napeljati, 50 gld. pa za ubožni fond domače fare sv. Mihaela, 424 gld. se razdeljuje kot superdividenda mej upravne deleže, ostalo pa se rezervnemu fondu pripiše. Reservni fond je narastel s tem na 10.301 gld. 97 kr., vsled česar sklene občni zbor, da se visokost obresti za dolžnike znanprej zdatno zmanjša, ker odpada priklada za rezervni fond. Občni zbor izreče zahvalo denarničarju g. Francu Vošnjaku, kateremu se ima pred vsem posojilnica zahvaliti za svoj izvrstni prospeh, kakor tudi g. notarju F. Rapocu, ki je pri vsaki priliki duševno in materialno podpiral posojilnico. Pri volitvi je bil izvoljen za ravnatelja g. notar Franjo Rapoc, za denarničarja pa g. Franc Vošnjak. Omenjamo še, da so dolžniki posojilnični skoraj izključivo kmečki posestniki, da je mej temi 147 strank, ki dolžujejo le do 50 gld., 127 strank od 50 do 100 gld., 140 strank od 100 do 300 gld., tako, da le malo strank ostane, ki večje zneske dolžujejo. Izgube pri dolžnikih dozdej še nobene nij bilo in se je tudi nij bati, ker se pri izposojevanju strogo po pravilih ravna. Da si posojilnica lože priskrbi potrebne fonde, sklenilo je ravnateljstvo, da plača v tekočem letu za hranilnične vloge v zneskih do 2000 gld. po 6%, za zneske od 2000 gld. in višje in proti trimesečni odpovedbi pa po 8%. Kdor hoče tedaj gotovino tje na varnem mestu naložiti, mu je tukaj prilika dana.

Od Save 14. [Izv. dop.] (O šolskih listih.) „Slovenski učitelj“ je torej prenehal izhajati. Po pravici povem, da mi je žal po tem listu, dasiravno nij bil v svoji obliki skozi in skozi pravilen, ali srčno je zastopal slovenska narodno-šolska načela. Tolaži me pa to, da imamo Slovenci še prav obilo časopisov, kateri (z malo izjemo) tudi šolske interese radi zagovarjajo. Pri tej priliki želim posebno to, da bi ljubljanski „Učiteljski Tovariš“ krepko in bolj moževsko zagovarjal šolske interese in narodne naše pravice do slovenskih učilnic, da bi se tako prikupil veliki večini slovenskega učiteljstva.

Ta list bi moral tako pisati, kakor zahtevajo učiteljski interesi. Edini slovenski šolski list moral bi gledati, da se v domači pri slovenskem učiteljstvu, in da izpodrine one obilne nemške šolske časnike, ki se še slovenskim učiteljem vsiljujejo, a se dobro

narodni odgojevalci mladine na nje sicer jako malo ali celo nič ne ozirajo. Zdaj v začetku novega leta svetoval bi vsem značajnim svojim kolegom, da dajo slovo takovim časopisom, kakor so kranjski („L. Sch.“), koroški („K. Sch.“), štajerski („P. Z.“) in razni dunajski nemški šolski listi, kateri znajo le grčiti slovenske učitelje. Kranjska „Laib. Sch.“ je sicer uže tako zelo oslabela, kar se sicer godi tudi koroškemu nemškemu šolskemu listu. Takovi listi, kakor je „K. Schbl.“, itak ne zaslužijo obilno podpore, kajti oni razširjajo principe, dabi šola postala državna naprava in učitelji pa — državni služabniki. Malo boljše je v obziru kritike graška „P. Z.“, ki si kar besedice ne upa črhiti zoper obile zmešnjave, nekorektnosti, ki se dan denes gode pri šolah, bodisi pri slovenskih bodisi pri nemških. Novi urednik „P. Zeitschr.“ bode imel morda več srčnosti. Če kateri slovenski domoljubni učitelj uže čita kateri izmed teh listov, ki so vsaj deloma domači, ne moremo jih mu sicer jako odgovarjati; ako bi pa razne špekulativne nemške liste iz Beča, iz nemškega „rajha“ podpiral, to se mu pa uže mora na vsak način odsvetovati. Boljše, da, mnogo boljše in patrijotičneje je, da se podpirajo in čitajo poleg slovenskih (šolskih in nešolskih) listov tudi hrvatskih časopisov na pr. „Napredak“ (zagrebški) ali kateri drugi slovanski časopis. No, v prvi vrsti naj pa gledajo: urednik in založnik „Učiteljskega Tovariša“, potem ljubljanski učitelji in v obče vsi slovenski učitelji, da bode ta zdaj edini organ slovenskih učiteljev čvrst in mnogo razširjen list postal.

Iz Kroke 17. jan. [Izv. dop.] Več ko 30 let je bila sv. maša delavne dneve ob 1/2 9. uri zjutraj pri nas v Kropi. Te maše so se rokodelci, posebno žebjarji radi udeleževali, ker imajo ravno od 8. do 9. ure prosto. Pokojni gospod župnik je točno pazil, da je opravilo sv. maše uže pred 9. minolo, da delavci niso zastran tega nič zamude imeli, kateri so se udeležili. Žalibog dobili smo drugzega župnika, z njim tudi vse druge obrede in navade, na pr. v zvonjenji. Tudi to se je predrugačilo in sicer po leti je sv. maša ob 7. in zdaj po zimi ob 8. uri. Ali ob tem času se delavci ravno udeležiti ne morejo. Želeli je, naj bi se starih navad držali in da bi maša bila ob 1/2 9. uri. Vsi se ne morejo po enem obračati, le vsak, tudi župnik, mora za krajem potegniti, vsi ne bodo za enim; in zopet kmalu bode potlej delovne dni več ljudij v cerkvi in ne bode tožbe zoper premalo obiskano hišo božjo, kar je res žalostno zdaj, memo časa pod ranjnim župnikom. Bog mu daj nebesa, on je vsaj opravičenim željam ustregel.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 20. t. m. se bode, kakor smo uže omenili, prvič predstavljala burka s petjem, plesom in maskerado, „Robert in Bertram“, z godbo, ki jo je gosp. kapelnik Stöckl komponiral in ki obseza 10 števil t. j. 1. peterospjev, 1 trospev, 1 nastopno pesen (za možki glas), 1 pesen (za ženski glas), 2 koupleta in 4 zборе za možke in ženske glasove. Skrbelo je tudi dramatično društvo za to, da bodejo kostumi elegantni. Torej se opozorujejo prijatelji veseliga predpusta, — da se v obilnem številu te predstave udeležé. — Po predstavi bode

v čitalnične restavraciji prosto razveseljevanje s petjem in godbo.

— (V Bled), kjer je jezero lepo zamrzneno, namerava iti iz Ljubljane jutri v nedeljo 20. t. m. ob 8. zjutraj z vlakom več drsalcev.

— (Cesar) je daroval občini Ksaver-skej blizu Gornjega grada za zidanje šolskega poslopja 350 gl.

— (Iz slovenskega Štajerja) nas prosi naroden učitelj, poročilo v „Sl. Nar.“ št. 13. t. l. v rubriki „domače stvari“ iz Celja dopolniti tako, da tisti J. F. Škoflek nij bil pravi učitelj v Vitanji, nego le učiteljski pomočnik (suplent), le tako nastavljen, dokler drug, pravi učitelj ne kompetira.

— (Iz Celja) se poroča 14. t. m. o ob-ravnavi, ki se je vršila pred ondodnim po-rotnim sodiščem. Obtožen je bil kmetsk go-spodar iz Gorenje Gorice, Josip Gojkovič, da je hotel svojej ženi, s katero se je bil pred 6 leti poročil in sta v vednem prepiru živela, zavdati. Ž jutra dne 22. avgusta je namreč ob ene strani sklede natresel žgance s hudim strupom arzenikom in je ravno oni del po-stavil pred svojo ženo, katero je sicer opo-zoril, da je po vrhu jedi arzenik potresen, toda ona najbrž nij slutila in vedela, kaj je to, ter je prav v slast použila žgance. Ko so se prikazali zli nasledki, je ženo jedino nagla zdravniška pomoč ter bruhanje rešilo smrti. Porotniki so stavljeno jim vprašanje jedno-glasno odgovorili z da, in sodišče je na te-melju tega izreka obtoženca obsodilo v 10 letno težko ječo.

Postano.

Za M. Vilharjev spominek

so dalje darovali sledeči gg.:

	Prenos	187	gld.	83	kr.
dr. Janez Bleiweis iz Ljubljane	5	—	—	—	—
Franjo Drenik	1	—	—	—	—
M. Pakič	2	—	—	—	—
dr. J. Zupanec	3	—	—	—	—
Emil Gutman	1	—	—	—	—
Vojteh Valenta	1	—	—	—	—
dr. Karel Bleiweis	1	—	—	—	—
M. Kreč	1	—	—	—	—
Ferd. Souvan	5	—	—	—	—
Franjo Ravnihar	1	—	—	—	—
Franz Fortuna	2	—	—	—	—
Ferd. Sajovic	3	—	—	—	—
Vaso Petričič	2	—	—	—	—
Fr. Ks. Souvan ml.	2	—	—	—	—
H. L. Wencel	1	—	—	—	—
Janez Vičič	1	—	—	—	—
Josip Lozar	1	—	—	—	—
Franjo Kolman	3	—	—	—	—
Vkup	223	gld.	83	kr.	

Vsem tem darovateljem izreka se s tem gorka zahvala za dotične doneske, a osobito pa še nabira-telju, g. A. Jeločniku, za njegov trud pri nabiranju doneskov.

Ob enem si pa tudi ne moremo kaj, da po-navljaje zopet vse one gospode, koje smo pismeno naprosili ter pooblastili doneske v to svrhu nabirati, a še nismo niti črkice niti kaj drugzega od njih prejeli, uljudno nujno prosimo, naj nas z malim obolusom počastiti blagovolé, kajti ne bilo bi častno od strani mnogih narodnjakov in rodoljubov, ko bi tak blag namen in v to pričeto podvzetje prezirali lme Vilharjevo pač ne sme tako hitro ni v dušev-nem ni v materialnem oziru pozabiti se; temveč si moramo s ponosom prizadevati, da bodo tudi naši potomci vedeli ceniti zasluge pokojnega Miroslava. Tudi si usojamo prijazo slavnega društva čitalnice po Slovenskem (ker je baš predpustni čas) opozoriti, naj bi blagovolila kakovo besedo ali veselico v ta namen napraviti in to po izgledu Loske čitalnice. Tedaj, rodoljubi in drugi čestilci pokojnega Miro-slava, izkažite se blagodušne!

Zagorje na Notranjskem 16. januarja 1878.

Za odbor: H. Legat.

Eingesendet.

Der viel besprochene und viel beschriebene Vorfall gelegentlich der letzten Aufführung der Operette „Fledermaus“ veranlasst uns denselben vom objectiven Standpunkte zu beleuchten.

„Hoc justitia postulat.“

Cic.

Wenn ein verdienstvoller Theaterdirektor, zu-gleich ausgezeichnete Schauspieler, von einem, wenn

auch kleinem Theile des Publikums ausgezucht wird, sollte man meinen, dass er sich einer groben Ver-letzung des Anstandes gegen dasselbe schuldig ge-macht habe.

Nachdem jedoch ein grosser Theil des Publi-kums, welchem die diese Demonstration bewirkten Theaterkritiken fremd waren, den Grund der ersten Zischlaute ganz unerklärlich fand, so konnte von einer Verletzung des Publikums wohl keine Rede sein.

Den ständigen Besuchern genannter Operette mochte die in die Länge gezogene Scene der Be-trachtung russischer Automaten — Diener des Prin-zen Orlovsky — allerdings langweilig erscheinen, während dieselbe bei den ersten Vorstellungen Bei-fall fand und überdies in der Rolle des Marquis Re-nard gelegen ist.

Sicherlich aber war das Beibehalten derselben keine Beleidigung des Publikums — höchstens eine Kränkung des nicht unfehlbaren Theaterrecensenten durch Nichtbeachtung jener, in der „Laibacher Zeit-ung“ wiederholten Kritik, welche beinahe allgemein getadelt wurde.

Dass Herr Direktor Fritzsche im Bewusstsein seiner Leistungen und seines Strebens, den Wünschen des Publikums gerecht zu werden, durch die Aeusse-rungen des Missfallens aufgeregt, in seiner Ansprache an dasselbe nicht das Richtige getroffen hat — ist nicht zu läugnen, unter obwaltenden Umständen aber gewiss zu entschuldigen, Beweis dessen, dass die grosse Mehrzahl der Anwesenden dem Herrn Direk-tor durch anhaltenden Applaus ihre Sympathien aus-drückte.

Erwähnen müssen wir noch, dass einige Logen-besitzer es für angemessen hielten, anstandshalber (?) sich zu entfernen — dem entgegen müssen wir denn doch bemerken, dass derlei Scenen an Bühnen ersten Ranges vorkommen, und es deshalb Niemandem bei-fällt, „anstandshalber“ das Theater zu verlassen.

Schliesslich noch ein Wort über Theaterkritik. Es ist bekannt, dass dieselbe hier alljährlich Missstim-mung sowohl der Direktion wie der Schauspieler hervorruft, und überdies gar oft nicht der Auffassung des Publikums entspricht. Das hiesige Publikum ist intelligent genug, um unabhängig von der Kritik die Leistungen zu beurtheilen, und nur dieses Urtheil ist für die Direktion massgebend.

Die Leser hiesiger Blätter, auf welche sich die Redaktion des „Laibacher Tagblatt“ beruft, würden sich über den Ausfall der Theaterkritiken umso leichter trösten, als die Theatervorstellungen das Tagesgespräch bilden, und wir glauben demnach nicht zu irren, wenn wir die Theaterkritiken als den Inter-essen unserer Bühnenzustände abträglich und völlig überflüssig bezeichnen.

(21) Mehrere Theaterfreunde.

Izvažanju in razprodaji na trgu

primerne pridelke in blago vsake vrste pre-vzemlje v prodaj za dva odstotka opravnine in brez vračuna družih stroškov ter daje za-nje izposojila do treh četrtinek vrednosti po 6% letnih obrestij

tržaško tržno društvo,
blažni razdelek,
v Trstu.

Na vprašanja, katerim so pridejani primerki, odgovarjamo takoj. (19)

Vsako nedeljo pred pustom bode v

restavraciji Kozlarjeve pivarne
plesna veselica,
pri katerej bode sodeloval en del vojaške godbe.

Vstopnina 30 kr.

Začetek vsakikrat ob 8. uri zvečer.
Uljudno vabi

Bartl. Jančigaj,
restaurant.

(23—1)

Travnik „Prule“

se bode prodajal 24. t. m. — Pogoji se iz-vedó pri

(17—2)

Dr. Alfonzu Mošé.

V Brežcale

se prostovoljno prodaje na trgu ležeča enónadstropna

hiša št. 75,

primerna vsakej kupčiji, z gospodarstvenimi poslopji, velikim vrtom in zelnikom.

Poleg tega je v Freudenbergu, pišečko fare, na prodaj posestvo, ki ima 5 oralov vino-grada, 10 oralov sečnega bukovega gozda ter hišo za stanovanje, s kletjo in tlačilnico. — Poštne prosti dopisi naj se pošiljajo Maksu Wresniku v Brežce. (11—3)

Dunajska borza 18. januarja.			
Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	90	
Zlata renta	74	90	
1860 drž. posojilo	114	—	
Akcije narodne banke	810	—	
Kreditne akcije	221	50	
London	118	55	
Napol.	9	47	
C. kr. cekini	5	61	
Srebro	103	70	
Državne marke	58	50	

Notarskega koncipijenta,

pa tudi solicitorja

sprejem, ako lahko vsaj do 1. februarja
vstopita. Stalno plačilo bi se še le po kratkem
službovanji ustanovilo.

Dr. J. Geršak,

(20) c. k. notar v Ormužu (Friedau).

Velika razprodaja

ostankov

ter najcenejše je na prodaj dobro izbrana

zaloga blaga

pri

C. Wannischu,

(10—3) v Ljubljani, na mestnem trgu šte. 7.

Pri stonu: Stepan iz Pula.
Lipold iz Ljubljane. — Graf Erdödy iz
Ogostke.
Pri Malici: Barnab iz Ljubljane.
Schleimer iz Kočevja. — Blumberg
iz Dunaja. — Kratt iz Grada. — Buhler
iz Tista. — Ruckel iz Dunaja.
Pri Zamorci: Günther iz Ša-
jenskega.

Žitna trgovina.

Podpisani uljudno naznanja, da je odprl
15. januarja t. l. svojo

žitno trgovino v Gorici,
na Koreniju, pri vodnjaku,

ter se priporoča za obilni obisk p. t. občin-
stvu. Z odličnim spoštovanjem

(15—2)

Ivan Kavčič.

Znanstvena ocenitev

gospoda lekarnarja Wilhelma snežniškega zeliščnega alopa.

Leke in zdravila, ki jih ponujajo po novinah, dandenes zelo
popadajo in ométaajo, a to ponajveč iz nevednosti ali predsodkov,
ali pak zaradi nepoznanja stvari, véasi celó zbog neprivoščljivosti
ter zavisti. Kajti prav za prav je trpečemu in bolnemu človeštvu
dobro, ako se mu ponudijo po novinah dobri leki in zdravila, pri
čemer si bolniki in trpni vendar mogó izbirati sredstva. Toda vsi
leki in zdravila, in tudi oni, katere priporočajo novine, morajo za-
dostovati opravičenim znanstvenim zahtevom, kateri terjajo, ka
imajo vsi leki in zdravila biti popolnem neškodni ter imeti v resnici
dobra in zdravilna svojstva. Imel sem priliko, gospoda lekarnarja
Wilhelma snežniškega zeliščnega alopa prav natanko analitično-kemično
ter farmako-dinamično-fiziologično preiskati, po katerem obširnem
znanstvenem načinu preiskovanja se namreč mogó najbolj temeljito
najti specifična svojstva lekov in zdravil ter se ona dáde prav brez-
pristranski določiti. Ta preiskava je pokazala, ka je gospoda lekar-
narja Wilhelma snežniškega zeliščni alop čisto brez vseh škodnih
tvarin, kar ima biti glavno svojstvo lekom in zdravilom, priporo-
čanim po novinah. Baš nasproti pak sodrži gospoda lekarnarja
Wilhelma snežniškega zeliščni alop jedino takove izbrane in dobre
snovi pogorskih zelišč, ki po izrekih velikih in slavnih zdravnikov,
kakor je to brati v njihovih spisih, vrlo dobro zdravijo in vplivajo
pri vsakovrstnih boleznih v prsih, grlu in na pljučih, zatorej zado-
voljuje gospoda lekarnarja Wilhelma snežniškega zeliščni alop popol-
nem vse znanstvene zahteve, in po pravici zasluži, zaradi svojih
izvrstnih svojstev, vedno rastočega razširjenja in priporočila, kar
tukaj ocenjujem, brezpristranski, samo znanstveno in istinito, potr-
jujem in izpričujem, a ob jednem pripominjam, da je gospod Franjo
Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu, uže od leta 1865 jedini prireje-
valec temu zeliščnemu alopu.

V Berlinu, 18. avgusta 1876.

Dr. Hess,

(L. S.) kralj. prus. approb. lekarnar prvega reda, sod-
nijsko zaprisežen kemik in znanstven preisko-
valec ter izvedenec za medicinske, farmacevtske,
kemične in zdravstvene preparate vseh vrst.

(384—1)

Originalna steklenica velja 1 gld. 25 kr. av. v. ter je
dobiti pri jedinem prirejevalcu

Franji Wilhelmu,

lekarnarju v Neunkirchenu, v Nižjej Avstriji,

ter pri teh firmah:

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Ferd. Scholz, lekarnar; Bolcan: F. Waldmüller, lekar-
nar; Borgo: Jos. Bettanini, lekarnar; Bruneck: J. G. Mahl; Brixen:
Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova lekarna in F. Rauscher;
Essek: J. C. v. Dienes, lekarnar; Frohnleiten: Vincenc Blumauer;
Friesach: Anton Aichinger, lekarnar; Feldbach: Jos. König, lekarnar;
Gradec: Wend. Trnkoczy, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar;
Gospic: Valentin Vouck, lekarnar; Glina: Anton Hauk, lekarnar;
Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Inomost: Franc Winkler, lekarnar;
Innichen: J. Stapf, lekarnar; Ivanc: Ed. Tollovič, lekarnar;
Jaska: Aleks. Heržić, lekarnar; Celovec: Karel Klemenčič;
Karlovce: A. E. Katkič, lekarnar; Koprivnica: Max. Werli, lekarnar;
Kranj: Karel Šavnik, lekarnar; Knittelfeld: Wilh. Vischner;
Kindberg: J. S. Karinčič; Line: Franc v. Erlach, lekarnar;
Maribor: Alojzij Kvandest; Meran: Wilhelm v. Pernwerth, lekarnar;
Mals: Lud. Pöll, lekarnar; Murau: Jan. Steyrer; Novo mesto: Dom.
Rizzoli, lekarnar; Ptuj: C. Girod, lekarnar; Postojna: J. A. Kupferschmidt,
lekarnar; Peterwardein: R. Deodati-ovi dediči; Radgona: Caesar E. Andrieu,
lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Slov. Gradec: G. Kordik,
lekarnar; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Trst: C. Zanetti, lekarnar;
Vukovar: A. Kraicsovics, lekarnar; Vinkovce: Friederich Herzig,
lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Müll-
bach, lekarnar; Zadar: N. Androvič, lekarnar.

P. t. občinstvo naj izvoli vselej izrečno zahte-
vati Wilhelmov snežniški zeliščni alop, ker tega samo jaz
pravega prirejam, ter so izdelki, katere prodajajo pod
imenom Julija Bitnera snežniški zeliščni alop, nevredna
ponarejanja, pred katerimi svarim posebno.

O zdravilnej moči pravega

Wilhelmovega

antiartritičnega antirevmatičnega

kri čistilnega čaja

navajamo tale priznavajoč dopis:

Gospodu Franji Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu.

Berlin, 6. maja 1875.

Prosim, pošljite mi s povzetjem tudi letos svojega Wilhel-
movega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja; lan-
skega leta se je izkazal vrlo dobro.

Zahvaljujem se Vam pristrčno, beležim se

s poštovanjem

J. Riedel, kavarničar.

(388—1)

Preiskali, uporabili in za zdravilno priznali: c. kr. vladni
svetnik in v. av. vseučilišni profesor dr. E. Fenzl, vodja bota-
ničnemu vrtu na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger
v Bukareštu, dr. Rust na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Ivan
Müller, medicinski svetnik v Berlinu, dr. med. A. Groyen v No-
vem Jorku, dr. Raudnitz na Dunaji, dr. Hess v Berlinu, dr. Leh-
mann v Mošonu, dr. Werner v Vratislavi, dr. Malič v Gru-
bišnem polji; praktični zdravniki: Hilger v Nachlingu, Russeger
v Abtenavu, Truchholz v Marzalyju, Janković v Nakofalvi in
mnogi drugi zdravniki,

1. pri revmatičnih boleznih;
2. pri skrnini;
3. pri boleznih v spodnjih delih telesa, onih, ki mnogo sedé;
4. pri povečanju in nagnétu jeter;
5. pri svrabu, osobito pri lišajih;
6. pri sifilitičnih boleznih;
7. predno kdo, ki trpi navedene bolezni, misli iti v kako rudninsko
kopel;
8. namesto uporabe rudninskih kopelij zoper te bolezni.

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku
zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in po-
vezovanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej
vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri
čistilen čaj“, ker so priredki, ki slujo samo pod imenom antiartritičnih
antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim
pred nakupavanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi Wilhel-
mov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj tudi

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na
Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekar-
nar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovár: Rud. Seeboda, lekarnar;
Brixen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova le-
karna in Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar;
Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-
Landsberg: Müller-jevi dediči; Essek: J. C. von Dienes, lekar-
nar; Josip Pobetzky, lekarnar; Fürstenfeld: A. Schrükenfuss, le-
karnar; Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Russheim,
lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekar-
nar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner,
lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip
Malich; Gospic: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip
Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko):
Leop. von Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; In-
nichen: J. Stapf, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Iva-
nič: Ed. Tollovič, lekarnar; Karlovce: J. Benič, lekarnar; A. E.
Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karinčič, lekarnar; Kapfen-
berg: Turner, lekarnar; Knittenfeld: Vilj. Vischner, lekarnar;
Kranj: Karl Šavnik, lekarnar; Line: Franjo pl. Erlach, lekarnar;
Leoben: Ivan Peferšchy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest;
Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Da-
njer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kersteno-
vich; Mals: Ludvig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzoli,
lekarnar; Neumarkt (Stajersko): Karl Malý, lekarnar; Otočac:
Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar;
Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, le-
karnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan
Tribuc; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Il-
ling, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Samobor:
F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov.
Bistrica: Adam pl. Putkowski; Slov. gradec: G. Kordik, le-
karnar; Jos. Kaligariš, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton;
St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timouschek; Sem-
lin: D. Joannovic-za sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar;
Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Serarallo, lekar-
nar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vu-
kovar: A. Kraicsovics, lekarnar; Vinkovce: Fried. Herzig, le-
karnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Müll-
bach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zadar: N. An-
drovič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.